

BİRBİRİMİZE İHTİYACIMIZ VAR

KuzeyDoğa Derneği'nden Doğal Yaşam Üzerine Bir Kitap

Avrupa
Birliği **sivil**
düşün

Avrupa
Birliği **sivil
düşün**

“Bu kitap Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile basılmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamiyla KuzeyDoğa Derneği’ne aittir ve AB’nin görüşlerini yansıtmamaktadır.”

BİRBİRİMİZE İHTİYACIMIZ VAR

KuzeyDoğa Derneği'nden Doğal Yaşam Üzerine Bir Kitap

Metin yazarı

Rita Golden Gelman

İngilizceden çeviren

Bezen Balamir

Editör

Önder Cırık

İllustrasyon

Elif Avşar

Tasarım ve Uygulama

bayt

BAYT Bilimsel Araştırmalar

Basın Yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.

Ziya Gökalp Cad., No:30/31, 06420 Kızılay, Ankara

Tel. +90 [312] 431 30 62

info@bayt.com.tr

www.bayt.com.tr

Baskı

Miki Matbaacılık San. ve Ltd. Şti.

Matbaacılar Sanayi Sitesi 1516/1 Cad. No. 27

Yenimahalle, Ankara

Tel. +90 [312] 395 21 28

Dünya çok büyüktür.

Ve canlılarla doludur.

Hepimizin birbirine ihtiyacı var.

Bitkiler ve hayvanlar olmasaydı, insanlar da olmazdı.

İnsanların yediği bütün bu yiyeceklerin kaynağı bitkilere dir.

Bu yiyeceklerin kaynağı ise hayvanlardır.

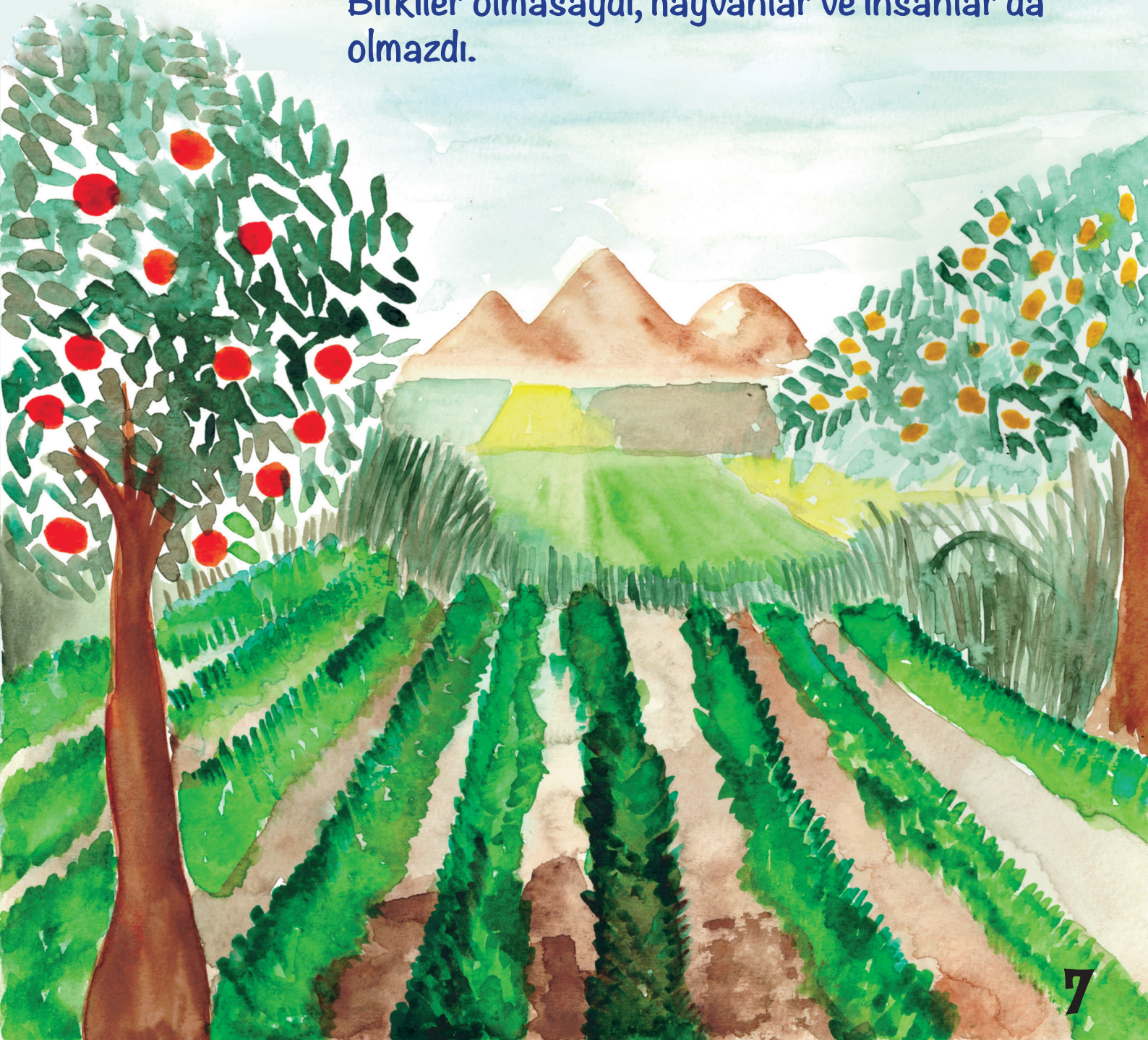
Bazı hayvanlar bitkilerle beslenir.

Bazı hayvanlar ise bitkilerle beslenen hayvanlarla beslenir.

Pek çok hayvan hem bitkileri hem de diğer hayvanları yer.

Bitkiler olmasaydı, hayvanlar ve insanlar da olmazdı.

Öte yandan hayvanlar da olmasaydı, bitkiler büyüüp gelişemezdi.

Hayvanlar bitkilere tohumlarını taşımalarında yardımcı olur.

Böylelikle bitkiler yayılabilir.

Bitki tohumları hayvanların kürklerine yapışır, kuşların ise tüyelerine takılırlar.

Böcekler bile küçücük vücutları ile tohumların taşınmasına yardımcı olurlar.

Arılar çiçeklere konduklarında, üzerlerine çiçeklerden polen adı verilen tozlar yapışır.

Arılar, bu polenleri başka çiçeklere taşırlar.

Çiçekler de polenleri meyve ve sebzelere dönüştürürler.

Arılar en iyi polen taşıyıcılarıdır.

Bazen bitki tohumlarını; meyve, sebze ve ot yiyen hayvanlar yer.

Hayvanlar yuttukları bu tohumları, kakalarını yaptıkları değişik yerlere bırakırlar.

Kürklü hayvanlar, bir yerden başka bir yere giderken çalılara ve ağaçlara sürtünürler.

Böylelikle kürklerine takılmış olan tohumlar kendiliğinden toprağa düşer.

Tohumlar zamanla kuşların da tüylerinden yere dökülür.

Tohumlar ve bitkiler yürüyemiyor veya uçamıyor olsa da hayvanlar bu şekilde onların hareket etmesine, bir yerden bir yere taşınmasına yardım ederler.

Bazı hayvanlar çiftçilere benzer.

Bir yaban domuzunun burnu ve toynakları küçük çapalar gibi çalışır.

Domuzlar toprağı yiyecek aramak için kazdığı zaman toprağı yumuşatırlar.

Toprak yumuşadığında tohumlar çok daha kolay çimlenir.

Ayılar da pençeleri ile toprağı kazarlar.

Tilki ve porsuklar da...

Yani yabani hayvanlar tohumları taşır, toprağı kazarlar ve tohumları ekerler.

Tıpkı çiftçiler gibi.

Ayrıca kakalarını yaptıklarında toprağı gübre bırakırlar.

Hayvanların kakası bitkiler için çok besleyicidir.

Eğer yabani hayvanlar olmasaydı, bitkiler büyüüp serpilemezdi. Dolayısıyla insanlar da aç kalırdı.

Bu yüzden birbirimize çok ihtiyacımız var.

Yabani hayvanları korumak biz insanların görevidir.

Fakat insanlar bu görevlerini çoğunlukla umursamaz.

Hatta bazen yabani hayvanları öldürmeye bile çalışırlar.

Oysa yabani hayvanlar ormanlarda, sulak alanlarda ve çayırlarda mutluluk içinde yaşırlar.

Genellikle insanlarla karşı karşıya gelmekten çekinirler.

Çünkü hayvanlar için buralarda yeterince bol yiyecek vardır. Sonra buralarda özgürce hareket edebilecekleri, eşlerini bulabilecekleri, yuva yapabilecekleri ve yavru yapıp onlara yiyecek bulmayı öğretebilecekleri yeterince alan vardır.

Bu resimde 6 tane vahşi hayvan var. Hepsini bulabildiniz mi?

Yabani hayvanlar ağaçlar ve çalılarla dolu ormanlarda, çayırarda ve sulak alanlarda yaşarlar.

Dünyanın her yerinde hayvanların yaşam alanları insanlar tarafından işgal edildi.

Yabani hayvanlar doğal yaşam alanlarını kaybettiler ve insanların yaşadıkları yerlerde yiyecek aramaya başladılar.

İnsanlar ormanları kestiler.

Hayvanların yaşadıkları yerlere binalar diktiler.

Ve yollar yaptılar.

Ve çiftlikler kurdular.

Ve çöp toplama alanları oluşturdular.

İnsanlar sulak alanları da kuruttular ve molozlarla doldurdular. Böylece daha çok ev, yol, fabrika ve alışveriş merkezleri yaptılar.

Oysa sulak alanlar yabani hayvanların yiyecek ve su buldukları yerlerdir.

Hayvanların enerji depolamaları için adeta birer benzin istasyonu gibi çalışırlar.

Yani sulak alanlar hayvanların yemek yiyebildiği restoranlar ve bir süre dinlenebilecekleri oteller gibidir.

Dođa, sulak alanlarda hayvanlara bedava yiyecek, içecek ve uyumaları için bir yer verir.

Hem de tamamen ücretsiz.

Fakat insanlar sulak alanları yabani hayvanların elinden alıyor.

İnsanlar sulak alanları kuruttukça,
yol yapmak için ağaçları kestikçe,
otlaklara ev yaptıkça, yabani
hayvanlar yuvalarını yapacak,
karınlarını doyuracak yer
bulamıyorlar. Uyuyacak, yavrularına
bakacak yerleri de kalmıyor.

İşte o zaman yabani hayvanlar
insanları rahatsız etmeye başlıyor.

Doğada yiyecekleri kalmadığı için çiftliklerden yiyecek
çalıyorlar.

İnsanların sürülerine saldırıp keçilerini, koyunlarını,
köpeklerini öldürüyorlar.

İnsanlar da işte o zaman yabani hayvanları öldürmeye
başlıyor.

Fakat yabani hayvanları öldürmek
çözüm değil.

Çözüm yabani hayvanların yaşadıkları
doğayı korumak.

Eğer yabani hayvanlar için yeterli
ormanlar ve sulak alanlar olsa, onlar
da insanlarla karşılaşmaz, onlara sorun
çıkarmaz.

Eğer biz yabani hayvanlara yardım etmezsek çoğunun nesli tükenecek.

Onları korumak biz insanların görevi.

Yabani hayvanları korumak için hepimiz
bir şeyler yapabiliriz:

Onları kendi hallerine bırakalım.

Onları beslemeyelim.

Onları yuvalarını yaparken rahatsız
etmeyelim.

Yavrularına dokunmayalım.

Onları avlamayalım.

Onları yemeyelim.

Yabani hayvanların yaşadıkları yerlere
çöp atmayalım.

Onları yaralayacak, onlara zarar
verebilecek plastik poşet, pipet, misina
ve olta iğnesi gibi şeyleri doğada
bırakmayalım.

Dünyamızı yabani hayvanlar ve bitkilerle paylaşıyoruz.

Sadece kendimizi düşünerek yaşayamayız.

Yeryüzündeki diğer canlıları da düşünmeliyiz.

Dünya çok büyük.

İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler ile dolu.

Ve yaşamak için hepimizin birbirine ihtiyacı var.

KuzeyDoğa Derneği

Orta Kapı Mah.

Şehit Yusuf Bey Cad. No: 69,

Kat: 1, Merkez-Kars, Türkiye

Tel/Fax: **+90 474 212 38 84**

E-posta: **info@kuzeydoga.net**

Web: **www.kuzeydoga.net**

kuzeydoga_derneği

kuzeydoga

kuzeydoga